

Highlights van Halt 2019

Halt.

Voorwoord

Na jaren van daling laat 2019 een landelijke stijging van criminaliteit zien. Ook is er meer zorg over ondermijning en de bijbehorende verschijnselen: wapenbezit, geweldsdelicten en drugshandel. De politie heeft vorig jaar 4% meer misdrijven geregistreerd, en benadrukt dat vooral het aandeel van jongeren reden geeft tot zorg. Een meer preventieve inzet van de politie op jeugdcriminaliteit wordt bepleit, in de wijk dicht bij de leefwereld van jongeren. Maar ook online, waar jongeren vaak actief zijn, moeten we waakzaam zijn.

Halt onderschrijft dit: vroegtijdig, snel en consequent handelen is effectief bij jongeren en zeker bij jongeren met een licht verstandelijke beperking. De politie geeft terecht aan de preventieve aanpak niet alleen te kunnen waarmaken; scholen, sociale wijkteams, jongerenwerk, sportverenigingen en niet te vergeten ouders hebben hierin een gezamenlijke taak.

Voor medewerkers van Halt is de verbinding tussen al deze partijen dagelijks werk. Enerzijds als vertrouwde justitie-partner, ook op ZSM. Anderzijds zijn we in bijna 300 gemeenten actief met voorlichtingen aan jongeren en ouders, preventieve interventies, groepsaanpakken, huisbezoeken en advies op basis van onze ervaringen. Deze positie en het feit dat onze medewerkers gebruik maken van erkende signalerings-

instrumenten en de Halt-interventie, die is gebaseerd op effectief gebleken bestanddelen, wordt door partners steeds beter benut. Dat blijkt uit de toename van onze instroom in 2019. Maar ook uit onze nog steeds groeiende ondersteuning in veiligheid op school en in de wijk.

De maatschappij vraagt om snel inzetbare en pedagogisch verantwoorde interventiekracht. Halt draagt hieraan graag bij vanuit de overtuiging dat jongeren recht hebben op begrenzing, op de mogelijkheid door hen veroorzaakte schade te herstellen en op een tweede kans voor een betere toekomst.

Janet ten Hoop
Directeur-bestuurder Halt

Halt-interventie in cijfers

In 2019 zijn er bijna 1.700 meer jongeren naar Halt verwezen dan in het jaar ervoor. In 2019 heeft Halt 16.088 jongeren een tweede kans kunnen bieden. Deze stijging komt onder andere door het vertrouwen van onze ketenpartners zoals de politie en het Openbaar Ministerie in de Halt-interventie. Vanuit de overtuiging dat minderjarigen de kans moeten krijgen om buiten het strafrecht te blijven. Daarnaast zorgt ook de inzet van bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's) voor een toename van het aantal Halt-zaken. BOA's kunnen op structurele basis minderjarige jongeren doorverwijzen naar Halt voor het in het bezit hebben van drank en openbare dronkenschap.

In geval van specifieke veiligheidsproblemen kunnen BOA's minderjarigen ook op projectmatige basis doorverwijzen voor overtredingen. Dit dient dan wel te worden geaccordeerd door de gemeente samen met het Openbaar Ministerie en de politie. Tijdens festivals en andere evenementen, zoals kermis of carnaval, kan Halt op verzoek van een gemeente met een Halt-loket aanwezig zijn om direct het eerste gesprek met de aangehouden jongeren te voeren. Reactie van een Buitengewoon Opsporingsambtenaar: 'Een proces-verbaal zorgt bij jongeren niet voor gedragsverandering, een Halt-straf wel.'

Delicten	2018	2019
Baldadigheid	1.208	1.280
Openbare orde	1.164	1.219
Overig*	3.636	4.630
Schoolverzuim	2.314	2.401
Vermogensdelicten	4.124	4.449
Vernieling	694	788
Vuurwerkovertrredingen	1.279	1.321
Eindtotaal	14.419	16.088

*In de categorie 'overig' vallen de alcohol- en drugs gerelateerde zaken en verkeersovertredingen, maar ook de zwaardere zaken zoals eenvoudige mishandeling en sexting.

Stijging aantal Halt-zaken

De stijging van ruim 11% van het aantal jongeren dat naar Halt is verwezen, is zoals hiervoor aangegeven deels te verklaren door de toename van het aantal verwijzingen door bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's). Maar ook omdat Halt steeds meer relatief zware zaken krijgt. Denk hierbij aan eenvoudige mishandeling, sexting of diefstal met verhoogde schade. Wanneer het om first offenders gaat, maakt de officier van justitie steeds vaker gebruik van de bevoegdheid om te kiezen voor de Halt-aanpak in plaats van het jeugdstrafrecht. Bij Halt krijgen jongeren een maatwerkeraanpak en leren zij van hun misstap. Er is oog voor het slachtoffer, want de jongere moet excuses aanbieden en indien van toepassing de schade vergoeden. In sommige gevallen vindt er een herstelgesprek plaats. Bij een positieve afronding wordt een strafblad voorkomen. De verhoogde instroom laat zien dat ook partners veel vertrouwen hebben in deze maatwerkeraanpak. Hierbij speelt mee dat Halt daadwerkelijk lik op stuk levert, doordat zaken snel kunnen worden opgepakt.

Veelal wordt de beslissing om naar Halt te verwijzen in zwaardere zaken bij ZSM genomen. ZSM is in 2012 landelijk ingevoerd om veel voorkomende criminaliteit daadkrachtig, snel, passend en efficiënt aan te pakken. Omdat op ZSM-locaties de vaste ZSM-partners (het Openbaar Ministerie, de

politie, de Raad voor de Kinderbescherming, de drie reclaseringsorganisaties (3RO), Slachtofferhulp Nederland en Halt) letterlijk bij elkaar aan tafel zitten, is het mogelijk om snel te schakelen wat de beste straf voor een dader moet zijn. Volgens Peter van der Laan, onderzoeker bij het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving, biedt Halt een mooi alternatief voor de normale rechtsgang. 'Niet elk delict hoeft strafrechtelijk te worden afgehandeld. Met dit soort straffen geef je een symbolische terechtwijzing. Je laat zien dat je gedrag niet accepteert, vraagt genoegdoening door de dader iets te laten terugdoen, maar de dader heeft zogenoemd geen leed door een boete of andere straf. Bovendien is zo'n straf niet niks. Het kost je vrije tijd, uren. Dat werkt vaak veel effectiever dan een geldboete.'

Martine Pilaar woordvoerder van het Openbaar Ministerie Zeeland-West-Brabant: 'We houden nu meer rekening met de omstandigheden waaronder een misdrijf gepleegd is. Als wapenbezit alleen stoerdoenerij is en het mes is niet gebruikt, dan is dat pedagogisch best op te lossen. Wij zien dan in zo'n snelle Halt-straf een duidelijke meerwaarde. Wat betreft misdrijven als hacking en sexting heeft Halt bovendien een goede aanpak ontwikkeld. Goede modules, die de kans op herhaling verminderen.'